

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/12/2017
Identifikačné číslo spisu: 5709011663
Dátum vydania rozhodnutia: 16.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5709011663.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného D. H. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 16. marca 2017 v Bratislave dovolanie obvineného D. H. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Milana Kuzmu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. augusta 2015, sp. zn. 2To/59/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného D. H. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin rozsudkom z 10. októbra 2011, sp. zn. 3T/200/2009 uznal obvineného D. H. za vinného v bode 1/ zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., v bode 2/ zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a v bode 3/ zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenej dobe od roku 2006 najmenej desaťkrát v rodinnom dome č. XXX v obci W., okres E., prichádzal k svojej maloletej dcére A. H., nar. XX.X.XXXX, ktorá s ním bývala v spoločnej domácnosti, najmä večer, niekedy aj cez deň, hladkal ju po celom tele, vnikal do pošvy prstami, bozkával ju na intímne miesta, a to aj napriek tomu, že sa bránila, nechcela to, plakala a toto svoje konanie opakoval pravidelne, spočiatku raz za mesiac, neskôr za týždeň a potom častejšie a keď mala 14,5 roka, vykonal s ňou aj súlož, vsunul pohlavný úd do jej pošvy,

2/ v presne nezistenej dobe od roku 2007 až do júna 2009 v rodinnom dome č. XXX v obci W., okres E., asi stokrát vykonal súlož, vsunul pohlavný úd do pošvy mladistvej dcéry A. H., nar. XX.X.XXXX, ktorá s ním bývala v spoločnej domácnosti, pričom mu opakovala, že to nechce, bránila sa a plakala,

3/ v presne nezistenej dobe v lete roku 2008 v dielni pri rodinnom dome č. XXX v obci W., okres E., maloletú P. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorá do dielne prišla spolu s dcérou obžalovaného A. H. a keď D. H. poslal dcéru do kuchyne variť kávu, P. H. obchytával na intímnych miestach a aj keď mu vravela,

aby jej dal pokoj, nedotýkal sa jej a odtlačila ho, zvalil ju na zem, stiahol jej nohavice do pol stehien, ľahol si na ňu a prstami jej vnikol do pošvy, avšak keď potom začul prichádzať dcéru A., tak rýchlo vstal.

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 199 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 7 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Proti rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením z 21. marca 2012, č. k. 2To/14/2012-324 podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Následne podal obvinený dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 11. septembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 53/2012 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Na základe návrhu obvineného na povolenie obnovy konania, Okresný súd Martin uznesením z 5. marca 2015, sp. zn. 3 Nt 32/2014 podľa § 394 ods. 1 Tr. por. s použitím § 402 ods. 1, § 397 ods. 2 Tr. por. s poukazom na § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Zb. povolil obnovu konania, z dôvodu aplikácie tzv. asperačnej zásady pri ukladaní trestu, vo výroku o treste a zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Martin, sp. zn. 3T/200/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/14/2012. Vo vzťahu k výroku o vine zamietol návrh obvineného podľa § 399 ods. 2 Tr. por. Súčasne súd rozhodol o vzatí obvineného do väzby podľa § 403 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a jej nenahradenia dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Na podklade sťažnosti obvineného Krajský súd v Žiline uznesením z 24. marca 2015, sp. zn. 1 Tos 28/2015 podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Okresného súdu Martin vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu obvineného na povolenie obnovy konania. Súdu prvého stupňa vytkol formálne pochybenie, nakoľko zamietnuť návrh na obnovu konania možno iba ako celok. Pri povolení obnovy konania v niektorej časti sa nerozhoduje aj o čiastočnej nedôvodnosti návrhu. Vo vzťahu k rozhodnutiu o vzatí do väzby sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu a sťažnosť obvineného podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Následne Okresný súd Martin rozsudkom z 9. júna 2015, č. k. 3T/200/2009-517, pri nezmenenom výroku o vine, opätovne rozhodol o treste obvineného, ktorému uložil podľa § 199 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Proti tomuto rozsudku podali obvinený a prokurátor Okresnej prokuratúry Martin odvolania. Na základe odvolania prokurátora Krajský súd v Žiline rozsudkom z 19. augusta 2015, sp. zn. 2To/59/2015 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/ Tr. por. napadnutý rozsudok a sám rozhodol tak, že obvinenému uložil podľa § 199 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák., v znení účinnom do 21. decembra 2012, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.). Odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený sám, ako aj prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Milana Kuzmu, dovolanie, ktoré oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (obvinený uvádzal aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.), teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom).

V dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu obvinený namietol neobjektívne zistenie, či došlo k

spáchaníu skutkov kladených mu za vinu. Priznal sa k dotýkaniu sa poškodenej H. na intímnych miestach. Násilie voči poškodeným H. a H. od začiatku popieral. V jeho prospech vypovedala pri povolení obnovy konania exmanželka, ktorá sa vyjadrila, že poškodená H. mala s E. a kamarátkou plán, ako docieľiť, aby mohla žiť so svojim priateľom E.. Poškodená jej mala povedať, že sa bojí o svoju dcéru, o ktorú by mohla prísť pre krivé svedectvo. Výpoveď exmanželky potvrdil svedok Mgr. J.. V jeho prospech svedčí aj výpoveď svedkyne J. z hlavného pojednávania konaného 9. decembra 2010, u ktorej poškodená H. bývala, že jej poškodená nepovedala o údajných sexuálnych trestných činoch. O sexuálnom násilí nemala vedomosť ani svedkyňa P., ktorá bola presvedčená, že o takej závažnej veci by vedela. Svedok Q. H. na hlavnom pojednávaní konanom 15. novembra 2010 vypovedal o plánovanom presťahovaní sa poškodenej H. k svojmu priateľovi E., pričom podľa neho nemohlo dôjsť ku skutkom, pretože sa počas dňa v dome stále niekto nachádzal. Súdy sa nevysporiadali s jeho obranou a nepreskúmali znaky, ktorého trestného činu naplnil. V tejto súvislosti dal do pozornosti znalecký posudok, z ktorého nevyplýva, že by trpel sexuálnou úchyľkou. Za účelom zistenia tzv. lži skóre a iných skutočností mal byť na neho vypracovaný znalecký posudok znalcom z odboru psychológie. Nakoľko nebol skutkový stav objasnený bez akýchkoľvek pochybností, dovolaciemu súdu navrhol, aby v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil porušenie zákona, zrušil napadnuté rozhodnutia a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. súdu prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Nad rámec dovolania podaného obhajcom obvinený vo svojom rukou písanom podaní podrobne rozviedol jednotlivé vykonané dôkazy, resp. návrhy dôkazov, ktoré boli zamietnuté a z toho vyplývajúce závery.

Dovolanie obvineného bolo 22. februára 2017 zaslané na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Martin.

Prokurátorka okresnej prokuratúry vo vyjadrení, doručenom najvyššiemu súdu 13. marca 2017, poukázala na dôkazy usvedčujúce obvineného zo spáchania trestných činov a správnosť uloženého trestu. Dovolaciemu súdu navrhla dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Vzhľadom na to, že vyjadrenie prokurátorky bolo dovolaciemu súdu doposielané za spisom súdom prvého stupňa, dovolací súd zaslal 15. marca 2017 vyjadrenie prokurátorky obvinenému a jeho obhajcovi.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným D. H. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Martin, t.j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktno obmedzené,

aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštančia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v dovolaní uplatnil dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Obvinený v dovolaní nenamietal nesprávnu právnu kvalifikáciu alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obsahom jeho dovolania je posudzovanie vykonaného dokazovania a z toho plynúcich záverov o nesprávnosti skutkového zistenia. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že obnova konania bola

povolená len do výroku o treste a v tomto rozsahu sa obnovené konanie aj uskutočnilo. Obvinený preto v súčasnom štádiu konania mohol napádať iba správnosť a výšku uloženého trestu, nie výrok o vine, dôkazy vyhodnotené v pôvodnom konaní, ani skutočnosti tvoriace podklad pre rozhodnutie o nepovolení obnovy konania do výroku o vine.

Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., obvinený nešpecifikoval dôkazy, ktoré mali byť vykonané nezákonným spôsobom. Dovolací súd sa ním preto nezaoberal.

Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por. neboli dané.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného D. H. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.